

Türk Kütüphaneciliği Dergisinden Dergilere Yapılan Atıflarda Kaynak Gösterme Hataları: 2010-2012

Güleda Doğan
Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümü

gduzyol@hacettepe.edu.tr
guledaduziyol@gmail.com

- Kaynak gösterme alanımızın çalışma konularından
- Bilgiye erişim
- Bilimsel iletişim yöntemi
- Bilimsel yayıncılık

- Birçok neden
- Orijinal kaynağa gitmeme
- Editoryal süreç
- Dikkatsizlik/dalgınlık
- Bilgiye erişme açısından bir engel değil
- Bir kalite göstergesi
- Yayına olan güven
- Okuyucu için karışıklık

- Jaroslav Hlava, anatomi profesörü
- Amipli dizanteri üzerine bir makale, 1887, orijinal dili Çekçe
- Tıp alanında çok popüler
- Makalenin Almanca tanıtımı esnasında makale adının yazar adı ile karışması
- Yazar adının Çekçe dizanteri anlamındaki *Uplavici* olarak tanıtımı
- Jaroslav Hvala'ya *Uplavici* adıyla çok sayıda atıf
- Hatanın 51 yıl sonra fark edilmesi

- Hataların atıf dizinlerini ve veri tabanlarını etkilemesi
  - Bilgiye erişimi güçleştirmesi
  - Standardizasyonu etkilemesi

- Kaynak gösterme konusundaki durum tespiti
- TK dergisinde bilimsel makale yayınlayan çoğu alanımıza mensup akademisyen ve uygulamacılar
- Dergi yayın kurulları

- 2010-2012 yılları arasında Türk Kütüphaneciliği dergisinde yayınlanan bilimsel makalelerde atıf yapılan dergilerde kaynak gösterme hataları ne düzeydedir?
- Dergilere yapılan atıflarda en çok hangi kısımlarda (yazar adı, makale adı, cilt, sayı, tarih, dergi adı) hata yapılmaktadır?
- Kaynak gösterme hatası olmayan makale oranı nedir?
- Kaynak gösterme hataları yıllara göre değişiklik göstermekte midir?

- TK, 2010-2012, 40 bilimsel makale, 574 atıf
- Künyelerin kaynak gösterme stiline uygunluğu çalışmanın kapsamı dışında
- Künyelerde yer alan bilgilerin doğru ve tam olması
  - Dergi adı, makale adı, yazar adı, tarih, cilt, sayı, sayfa numarası, çevirmen
  - Temel doğrulama kaynağı web
  - Web üzerinden bilgilerine ulaşılamayan atıflar değerlendirme dışı
- Hatalı – eksik – hatasız

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
1	ID	Yıl	Dergi	Atıf sayısı	Dergi atıf sayısı	Dergi atıf oranı	Hatalı	Eksik	Hatasız	Dikkate alınmayan
2	119	2010	TK	45	7	0.16	3	0	4	0
3	120	2010	TK	29	13	0.45	3	2	6	3
4	121	2010	TK	91	27	0.30	1	0	21	4
5	122	2010	TK	71	51	0.72	37	1	14	0
6	123	2010	TK	32	3	0.09	2	0	1	0
7	124	2010	TK	7	4	0.57	3	0	1	0
8	125	2010	TK	49	3	0.06	0	0	1	2
9	126	2010	TK	55	5	0.09	2	0	3	0
10	127	2010	TK	11	5	0.45	1	0	4	0
11	128	2010	TK	49	14	0.29	3	0	9	2
12	129	2010	TK	29						
13	130	2010	TK	22						
14	131	2010	TK	41						
15	132	2010	TK	43						
16	133	2010	TK	69						

1	ID	Atıflar	Hatalı	Eksik	Hatasız	Hata sayısı	Eksik sayısı	Dergi adı	Başlık
2	119	Antelman, K. (2004). Do Open-Access articles have a greater impact? College & Research Librarianship, 61(2), 105-112.	*			2		College & Research Librarianship	
3	119	Dilek Kayaoğlu, H. (2006). Açık erişim kavramı ve gelişmekte olan bir ülkede açık erişim. Hacettepe Üniversitesi Kütüphaneler Dergisi, 1(1), 1-10.	*						
4	119	Harnad, S. ve Brody, T. (2004). Comparing the impact of open access and non-open access articles. Journal of the American Society for Information Science and Technology, 55(1), 1-10.	*			1			
5	119	Karamouzis S. T. (1999) Electronic Dissemination of Scholarly Work. Journal of the American Society for Information Science and Technology, 50(1), 1-10.	*						
6	119	Suber, P. (2003). How should we define open access. The SPARC Open Access Newsletter, 1(1), 1-10.	*			1			How should we define open access?
7	119	Tonta, Y. (1997). Elektronik yayıncılık, bilimsel iletişim ve kütüphaneler. Türk Kütüphaneciliği, 1(1), 1-10.	*						
8	119	Tonta, Y. (2000). Elektronik yayıncılıkta son gelişmeler. Bilgi Dünyası, 1(1), 1-10.	*						
9	120	Aydın Yılmaz, Z. (2006). Sınıf öğretmeni adaylarının okuma alışkanlığı. İlköğretim Araştırmaları, 1(1), 1-10.	*						
10	120	Ayyıldız, M., Bozkurt, Ü. ve Canlı, S. (2006). Okuma kültürü üzerine bir araştırma. Milli Eğitim, 169, 277-296.							
11	120	Barry, Arlene L. (2002). Reading strategies teachers say they use. Journal of the American Society for Information Science and Technology, 53(1), 1-10.	*						
12	120	Gömleksiz, M. N. (2004). Geleceğin öğretmenlerinin kitap okuma alışkanlıkları. Hacettepe Üniversitesi Kütüphaneler Dergisi, 1(1), 1-10.	*			1			Yüzüncü Yıl Üniversitesi
13	120	Hassel-Hughes, S. ve Pradnya, R. (2007). The leisure reading habits of university students. Journal of the American Society for Information Science and Technology, 58(1), 1-10.	*	*		1	1		

$$\text{Hatalı\ Eksik künye oranı} = \frac{\text{Hatalı\ Eksik künye sayısı}}{\text{Dikkate alınan künye sayısı}}$$

$$\text{Künye başına düşen hatalı\ eksik sayısı} = \frac{\text{Makaledeki toplam hata\ eksik sayısı}}{\text{Dikkate alınan künye sayısı}}$$

Bilgi	Yanlış	Doğru
Dergi adı	College & Research Libraries	College and Research Libraries News
Dergi adı	Journal of Documentation	Journal of Librarianship
Yazar adı	Kimb, G-H. Cox, M. Kurbanoglu, S.	Kim, G-H. Cox, M.A.A. Sabriye Serap Kurbanoglu
Yazar adı	Doğan, G. ve Şencan, İ.	İpek Şencan ve Güleda Doğan
Makale adı	Öğrencilerin okuma ve kütüphane kullanmaları üzerine bir araştırma	Öğrencilerin okuma ve kütüphane kullanma alışkanlıkları üzerine bir araştırma
Makale adı	Then and now public administration: 1953-1999	Then and Now: Public Administration, 1953–1999
Cilt no	82	85
Sayı no	9	9/10 – birleşik sayılar
Sayfa no	372-383	372-382
Sayfa no	95	95-100
Tarih	2000	2003

Yöntem

Bilgi	Eksikler
Dergi adı	Dergi adının verilmemesi
Yazar adı	Üç yazarlı bir makalenin yalnızca iki yazarının verilmesi
Makale adı	Başlığın verilmemesi
Cilt no	Cilt numarasının verilmemesi
Sayfa no	Sayfa numaralarının verilmemesi
Tarih	Tari bilgisinin verilmemesi

- Türk Kütüphaneciliği, 2010-2012
- 40 makale, 1498 atıf, 574 dergi atıfı (%39)
- 10 atıftan 4'ü dergilere
- Makale başına ortalama dergi atıfı 14
  - Ortanca 13, standart sapma 11
  - En az 1, en çok 51

- Dergi atıf oranında artış
  - 2010: 0,35
  - 2011: 0,34
  - 2012: 0,45 (10 atıftan 5'i dergilere)
- Eğilimden bahsetmek için daha geniş dönemli inceleme

- Hatalı künye sayısı eksik künye sayısına göre oldukça fazla
- Makalelerin %75'inde künyelerde eksiklik yok
- Hatalı künye yer almayan makale sayısı 6 (%15)
- Dergi atıflarındaki makale başına hatalı künye sayısı ortalaması 4 (%30), künye başına hata sayısı ortalaması 5 – 2010 ve 2011 için daha yüksek (5 ve 6), 2012 için daha düşük (3 ve 4)

- Eksik künye oranı ortalaması %4, en fazla %40
  - 25 dergi atısından 1'inde eksik bilgi
- Hatalı ve/veya eksik künye oranı ortalama %40
  - Bir makalede yer alan künyelerin 10'undan 4'ünde hatalı ve/veya eksik
  - 2012'de düşüş (%25)
- Kurbanoğlu, 1996
  - Hatalı/eksik künye oranı %57

- 40 makale, 574 künye, toplam 222 hata\eksik
- En çok hata\eksik
  - Yazar adı (74; %33)
  - Makale adı (61; %28)
  - Hataların yarısından fazlası bu kısımlardan (%61)
  - Dergi adı (28; %13)
  - Sayfa numaraları (23; %10)

- Değerlendirme niteliğindeki çalışmalar
  - Garfield, 1990; Sweetland, 1989
- Tezlerdeki atıf hataları
  - Azadeh ve Vaez, 2013; Waytowich, Onwuegbuzie ve Jiao, 2012
- Kütüphane ve Bilgibilim alanındaki atıf hataları
  - Davies, 2012
- Ulusal çalışmalar
  - Kurbanoğlu, 1996

- Tahran ve Tebriz Üniversiteleri tıp fakültelerinde yapılan doktora tezleri
- 704 dergi atfının incelenmesi
- Hata sınıflaması yazar adı, makale başlığı, dergi adı, yayın yılı, cilt ve sayfa aralığı şeklinde
- Dergi atıflarının yarısından fazlasının hatalı
- En çok hata yapılan bölümler sırasıyla yazar adı, makale başlığı ve dergi başlığı – çalışmamızın sonuçları ile aynı

- Kütüphane ve Bilgibilim alanındaki dört önemli dergide dergilere yapılan atıfların incelenmesi
- En yüksek atıf hatası %49 ile Information and Management dergisinde
- En hatalı kısımlar ise yazar adı (%56), sayfa numarası (%22) ve makale başlığı (%12) – en çok hata yapılan kısım çalışmamız ile aynı

- Türk Kütüphaneciliği, 1991-1995, 102 makale
- 102 makaledeki 860 atıftan seçilen 220 atıf
- Hata ve eksikliklerin dergi/kitap adı, makale adı, yazar/editör adı, cilt numarası, sayı, sayfa numaraları, yayın yılı, yayıncısı ve yayın yeri başlıkları altında toplanması
- Hatalı künye oranı %57
- Hatalı 109 künyedeki toplam hata sayısı 160
- En çok hata yapılan kısımlar sırasıyla sayfa bilgisi (%24), makale adı (%19), sayı bilgisi (%18) ve dergi/kitap adı (%16) – sayı bilgisi dışında sırası farklı olsa da en çok hata yapılan kısımlar aynı

- Makale için kalite göstergelerinden biri
- Erişime engel değil ancak bir kalite göstergesi
- Kaynak gösterme konusunda yaygın ve uygulamalı eğitim
- Ayrıntılı yazar rehberleri
- Yazar – yayın kurulu işbirliği
- Yazar: Orijinal kaynağa gitme, yayın kurulu: orijinal kaynaktan doğrulama
- Konu ile ilgili çalıştaylar
- Kütüphanelerin danışma ve eğitim bölümleri

- Azadeh, F. & Vaez, R. (2013). The accuracy of references in PhD theses: A case study. *Health Information & Libraries Journal*, 30, 232-240. doi: 10.1111/hir.12026
- Davies, K. (2012). Reference accuracy in library and information science journals. *Aslib Proceedings*, 64, 373-387. doi: 10.1108/00012531211244734
- Dobell, C. (1938). *Dr. O. Uplavici (1887-1938)*. *Parasitology*, 30, 239-241. doi:10.1017/S0031182000025762
- Garfield, E. (1990). Journal editors awaken to the impact of citation errors. How we control them at ISI. *Current Comments*, 41, 33-11. <http://www.garfield.library.upenn.edu/essays/v13p367y1990.pdf> adresinden erişildi.
- Harzing, A-W. (2002). Are our referencing errors undermining our scholarship and credibility? The case of expatriate failure rates. *Journal of Organizational Behavior*, 23, 127-148. doi:10.1002/job.125
- Kurbanoglu, S. S. (1996). Kütüphanecilik literatüründe atıf hataları. *Türk Kütüphaneciliği*, 10, 137-148. <http://www.tk.org.tr/index.php/TK> adresinden erişildi.
- Pandit, I. (1993). Citation errors in library literature: A study of five library science journals. *Library and Information Science Research*, 15, 185-198.
- Rudolph, J. & Brackstone, D. (1990, 11 Nisan). Too many scholars ignore the basic rules of documentation. *The Chronicle of Higher Education*, s. A56.
- Smith, L. C. (1981). *Citation Analysis*. *Library Trends*, 30, 83-106.
- Sweetland, J. H. (1989). Errors in bibliographic citations: A continuing problem. *The Library Quarterly*, 59, 291-304.
- Taşkın, Z. (2012). *Atıf dizinlerinde üniversite adreslerinin standardizasyon sorunu* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Hacettepe Üniversitesi, Ankara.
- Waytowich, V. L., Onwuegbuzie, A. J. & Jiao, Q. G. (2006). Characteristics of doctoral students who commit citation errors. *Library Review*, 55, 195-208. doi: 10.1108/00242530610655993

Türk Kütüphaneciliği Dergisinden Dergilere Yapılan Atıflarda Kaynak Gösterme Hataları: 2010-2012

Güleda Doğan

Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümü

gduzyol@hacettepe.edu.tr

guledaduzyol@gmail.com